

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
БІЗНЕСУ та ТЕХНОЛОГІЙ

ВІСНИК

№1(26)2015

УДК 336.2.026

БОРОВИК П.М., к.е.н.

м. Умань

ВДОСКОНАЛЕННЯ СУЧАСНИХ МЕХАНІЗМІВ СПРАВЛЯННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ

Анотація. Чинні в Україні порядки справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельних ділянок та єдиного податку мають суттєві недоліки, зумовлені надмірними фіскальними та недостатніми регулюючими властивостями цих податків. Порівняння норм Податкового кодексу України стосовно оподаткування нерухомого майна та зарубіжної практики справляння податку на нерухомість демонструє, що для вирішення проблем його адміністрування необхідно: звільнити від оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельних ділянок квартири з площею до 120 м² та житлові будинки з площею до 250 м² а також передбачити прогресивні ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельних ділянок, розміри яких повинні зростати залежно від площі об'єктів нерухомості та від їх кількості.

Напрямами вдосконалення механізму справляння єдиного податку повинні бути звільнення платників цього податку від сплати єдиного соціального внеску, військового збору та податку на доходи фізичних осіб з доходів, виплачених у формі дивідендів, посилення відповідальності його платників за незаконну оптимізацію податкового навантаження самих платників та їх контрагентів, зобов'язання платників єдиного податку четвертої групи сплачувати податок за сільськогосподарські угіддя, запровадження ставки єдиного податку для тепличних комбінатів у розмірі 2 % від їх виручки.

Ключові слова: місцеві бюджети, місцеве оподаткування, доходи місцевих бюджетів, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, єдиний податок, функції податків, Податковий кодекс України.

Аннотация. Действующие в Украине порядки изымания налога на недвижимое имущество, отличное от земельного участка и единого налога имеют существенные недостатки, обусловленные чрезмерными фискальными и недостаточными регулируемыми свойствами этих налогов. Сравнение норм Налогового кодекса Украины относительно налогообложения недвижимого имущества и зарубежной практики изымания налога на недвижимость показывает, что для решения проблем его администрирования необходимо: освободить от налогообложения налогом на недвижимое имущество, отличное от земельного участка квартиры с площадью до 120 м² и жилые дома с площадью до 250 м², а также предусмотреть прогрессивные ставки налога на недвижимое имущество, отличное от земельного участка, размеры которых должны зависеть от площади объектов недвижимости и от их количества.

Направлениями совершенствования механизма изымания единого налога должны быть освобождение плательщиков этого налога от уплаты единого социального взноса, военного сбора и налога на доходы физических лиц с доходов, выплаченных в форме дивидендов, усиление ответственности его плательщиков за незаконные оптимизации налоговой нагрузки самих плательщиков и их контрагентов, обязательство для плательщиков единого налога четвертой группы относительно уплаты ими налога за земли сельскохозяйственного назначения, внедрение ставки единого налога для тепличных комбинатов в размере 2 % от их выручки.

Ключевые слова: местные бюджеты, местное налогообложение, доходы местных бюджетов, налог на недвижимое имущество, отличное от земельного участка, единый налог, функции налогов, Налоговый кодекс Украины.

Abstract. The current procedure of collecting tax on real property differ from land plots and single tax in Ukraine, has significant disadvantages caused by excessive fiscal and insufficient regulatory properties of their taxes. Comparison of the Tax Codex of Ukraine concerning the taxation of real estate and foreign practice of charging a property tax clearly shows that for solving a large part of problems of its administration it is necessary to exempt from tax on immovable property differ from land apartments with an area of 120 m² and houses with an area of 250 m² and to provide progressive tax rates of immovable property differ from land, which should increase the size depending on the area of real estate and of their quantity.

Actions to improve the mechanism for collecting single tax exemption must be single taxpayers from paying the single social tax, military and taxes on personal income paid as dividends, increased its taxpayers liable for illegal optimizing the tax burden taxpayers themselves and their counterparties obligations commitments single tax payer fourth group pay tax on agricultural land, the introduction of a single tax rate for greenhouse complexes of 2% of their revenue.

Key words: local budgets, local tax revenues, tax on real property other than land, single tax, tax functions, the Tax Codex of Ukraine.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Власні джерела доходів місцевих бюджетів форму-ються переважно за рахунок місцевих податків та зборів, до яких, відповідно до вимог останньої

редакції Податкового кодексу України, відносять єдиний податок з суб'єктів малого та аграрного бізнесу (єдиний податок), податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (податок на нерухомість), збір за місця для паркування транспортних засобів та туристичний збір. При цьому з прийняттям останніх змін до Податкового кодексу [19; 20] відмінено збір за проведення деяких видів підприємницької діяльності та суттєво реформовано механізми справляння єдиного податку та податку на нерухомість, що зумовлює необхідність дослідження сучасних проблем їх справляння.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблематиці нарахування і сплати місцевих податків і зборів присвячено численні публікації як науковців так і податківців-практиків, серед яких особливої уваги заслуговують праці Андрущенко В. Л. [1], Бережної А. Ю. [2], Вишневецького В. П. [5], Деми Д. І. [6], Драпівського О. І. [7], Заяця В. М. [10], Іванова Ю. Б. [11], Карліна М. І. [12], Лекаря С. І. [14], Луїної І. О. [15], Синчака В. П. [22], Соколовської А. М. [23], Тулуша Л. Д. та Малініної Н. М. [24], Юрія С. І. [25] та Юшка С. В. [26].

Проте як недоліком порядку нарахування і сплати так і напрямом вдосконалення механізмів справляння місцевих податкових форм в дослідженнях цих, та інших науковців, на нашу думку, приділено недостатньо уваги.

Крім того, проблеми місцевого оподаткування дещо загострилися після останніх змін податкового законодавства, зумовлених прийняттям в кінці 2014 р. окремих нормативно-правових актів [19; 20], що й спричинило потребу в проведенні даного дослідження та визначило його ціль і завдання.

Мета статті. Дана публікація присвячена роботі рекомендацій щодо вдосконалення сучасних вітчизняних механізмів справляння місцевих податків. В статті використано економіко-статистичні методи

дослідження, зокрема метод порівняння, монографічний, графічний та табличний методи.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Оскільки механізми справляння збору за місця для паркування транспортних засобів та туристичного збору з прийняттям Закону України від 28. 12. 2014 р. № 71-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи" [20] практично не змінились, а відмінений зазначеним нормативно-правовим актом збір за проведення деяких видів підприємницької діяльності значною мірою не впливав на доходну базу місцевих бюджетів, то дана публікація присвячена недолікам, а також напрямом вдосконалення механізмів нарахування і сплати єдиного податку та податку на нерухомість.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки та єдиний податок покликані забезпечувати значну частину доходів вітчизняних місцевих бюджетів. В той же час, оскільки запровадження податку на нерухомість в Україні тривалий час відтермінувалось, доходна база місцевих бюджетів значною мірою формувалась не за рахунок місцевих податків, а з інших джерел, що суперечить світовій практиці бюджетних відносин (табл. 1).

Показники, наведені в таблиці 1, переконливо демонструють, що через місцеві бюджети в Україні перерозподіляються близько половини доходів зведеного бюджету України. Поряд з цим, вкрай незначною в доходній базі місцевих бюджетів України є питома вага місцевих податків та зборів. Не дивлячись на те, що за період 2009–2013 рр. спостерігається зростання майже на порядок абсолютних розмірів доходів місцевих бюджетів у формі місцевих податкових платежів, питома вага власних джерел доходів бюджетів місцевих громад в структурі загальної їх доходної бази зросла лише в 5,5 разів.

Таблиця 1.

*Динаміка доходів місцевих бюджетів та їх питомої ваги у доходах зведеного бюджету України**

Показники	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.
Загальна сума доходів зведеного бюджету України, млрд. грн	288,6	314,4	398,3	445,5	442,8
З них:					
– доходи місцевих бюджетів, млрд. грн	127,1	158,3	181,3	225,4	221,0
– доходи місцевих бюджетів за рахунок власних джерел доходів (місцевих податків і зборів), млн. грн	808,6	819,4	2549,8	5456,9	7314,1
Частка доходів місцевих бюджетів у загальній сумі доходів зведеного бюджету, %	44,0	50,3	45,5	50,6	49,9
Частка доходів місцевих бюджетів за рахунок власних джерел у загальній сумі доходів місцевих бюджетів, %	0,6	0,5	1,4	2,4	3,3

*Складено авторами за даними джерел: Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2010 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitor%20Quat%202010/KV_IV_2010_Monitoring_ukr.pdf; Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2013 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitor%20Quat%202013/KV_IV_2013_Monitoring_ukr.pdf.

При цьому, внаслідок запровадження податку на нерухомість, місцеві бюджети в Україні зможуть отримати значні додаткові суми власних доходів, що, без заперечень, виправдовує запровадження цієї податкової форми.

З іншого боку, ключовою особливістю чинного нині механізму справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельних ділянок, є те, що його сплачуватимуть більшість власників об'єктів нерухомості, оскільки не оподатковуються цією податковою формою виключно площі об'єктів нерухомого майна що не перевищують для квартир – 60 м², для будинків – 120 м², для інших об'єктів нерухомості – 180 м² [18; 19; 20; 21] (рис. 1).

Зарубіжна практика справляння податку на нерухомість свідчить, що податок на нерухомість є надійним джерелом доходів місцевих бюджетів як у феде-

ративних державах (США, Канада, Німеччина, Австралія) так і в ряді унітарних держав (Великобританія, Японія, Корея, Польща) [2, с. 328].

При цьому, в США фактичні ставки податку на нерухомість залежать від розміру грошової оцінки об'єкта нерухомості та складають від 0,3 до 3,6 %.

Диференційованими є ставки податку на нерухомість (на майно) і в Німеччині (фактичний розмір ставки залежить від його оцінки). Прогресивними також були ставки податку на нерухомість, що справлявся до 1990 р. до місцевих бюджетів у Великобританії [2, с. 329].

Актуальним для України з цього приводу є також досвід Франції, де не оподатковуються на протязі перших двох років новобудови в сільській місцевості та на строк до 5 років будівлі, збудовані за технологією раціонального збереження енергії [9].

Платники	фізичні та юридичні особи, власники об'єктів житлової та нежитлової нерухомості;
Об'єкт справляння	об'єкти житлової та нежитлової нерухомості;
База справляння	загальна площа об'єктів житлової нерухомості за мінусом площі квартир до 60 м ² ; площі будинків до 120 м ² та площі інших об'єктів нерухомості до 180 м ² ;
Ставки податку	не перевищують 2 % (в 2015 р. для нежитлової нерухомості - 1 %) від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року в розрахунку на 1 м ² ;
Порядок обчислення і сплати	- податковий період - календарний рік; - обчислення сум податку з об'єктів житлової нерухомості, що є власністю фізичних осіб обчислюється контролюючим органом за місцем розміщення такого об'єкта нерухомості; - обчислення сум податку з об'єктів нежитлової нерухомості, що є власністю фізичних осіб обчислюється контролюючим органом за місцем розміщення такого об'єкта нерухомості; - контролюючі органи надсилають (вручають) фізичним особам, власникам житлової та нежитлової нерухомості, податкові повідомлення-рішення та реквізити, необхідні для сплати податку, до 1 липня року, що наступає за звітним; - з метою формування обсягу даних про об'єкти нерухомості, що є об'єктами справляння податку, органи державної реєстрації прав на нерухоме майно подають контролюючим органам шоквартально до 15 числа, наступного за звітним кварталом, дані, необхідні їм для обчислення сум податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; - власники об'єктів нерухомості - юридичні особи самостійно обчислюють суму податку на нерухомість станом на 1 січня звітного року і до 20 лютого цього ж року подають до ДПІ за місцем розміщення такої нерухомості декларацію про нараховану суму податку; - юридичними особами податок сплачується поквартально рівними частками до 30 числа місяця, що наступає за звітним кварталом; - фізичними особами сума податку сплачується одноразово - в термін до 60 днів, що наступають за днем вручення їм податкового повідомлення-рішення про необхідність сплати податку на нерухомість; - податок на нерухомість сплачується місцевого бюджету за місцем розташування об'єкта нерухомості; - фізичні особи у сільській місцевості можуть сплачувати податок через каси сільських та селищних рад за місцем розташування нерухомості.

Рис. 1. Основні особливості сучасного механізму справляння в Україні податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки [14; 15; 16]

Погоджуючись з доцільністю запровадження в Україні податку на нерухомість, зазначимо, що в більшості країн світу на відміну від нашої країни податок на нерухоме майно є платежем, за допомогою якого держава не лише формує доходну базу місцевих бюджетів, але й здійснює перерозподіл частини доходів найзабезпеченіших громадян на користь всього суспільства [2; 5; 12; 13; 14, с. 23].

З іншого боку зазначимо, що запровадження податку на нерухомість повністю відповідає принципу справедливості системи оподаткування, адже його сплачують лише ті особи, що володіють нерухомістю, для реалізації права на яку потрібно отримати доволі значні доходи [18].

В той же час, механізм справляння аналізованої податкової форми доцільно дещо вдосконалити з врахуванням кращої зарубіжної практики його адміністрування. Зокрема, як переконливо засвідчують результати дослідження, механізм справляння податку на нерухомість в Україні повинен передбачати прогресивну шкалу ставок платежу та хоча б короткотермінове звільнення від оподаткування новобудов у сільській місцевості, а також споруд, зведених з дотриманням технології раціонального збереження енергії, що відповідає французькій практиці справляння податку на нерухомість [9].

Крім того, на нашу думку, під час проведення роботи над вдосконаленням механізму справляння податку на нерухомість в нашій країні слід врахувати той фактор, що біля 80 % населення України має рівень матеріального забезпечення значно нижчий від середнього його розміру [12].

Враховуючи зазначене, єдиним засобом недопущення соціальної напруги при справлянні податку на нерухомість є звільнення від оподаткування площі нерухомого майна в таких розмірах, щоб цей платіж сплачували виключно власники нерухомості, яких можна віднести до осіб, що отримують середні та порівняно високі доходи. З іншого боку, враховуючи фіскальні інтереси місцевих бюджетів, цілком обґрунтованим було звільнення від оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельних ділянок, квартир з площею до 120 м² та житлових будинків з площею до 250 м², що і передбачала попередня редакція Податкового кодексу України.

Стосовно іншої місцевої податкової форми – єдиного податку з суб'єктів малого підприємництва варто зазначити, що механізм його нарахування і сплати ще в 2011–2012 рр. зазнав суттєвих змін, наслідком яких було становлення порядку справляння цієї податкової форми, основними особливостями якого було розширення переліку категорій його платників до шести груп, збільшення граничних розмірів обмежень для фізичних і юридичних осіб, що можуть бути суб'єктами цього спеціального податкового режиму за величиною їх річних валових доходів, а також прив'язка ставок досліджуваного податку для окремих

категорій його платників до встановленого щорічними законами про державний бюджет розміру мінімальної заробітної плати [17, с. 85–86].

Відносно ж прямого оподаткування доходів більшості організованих аграрних формувань, то їх основним податковим платежем донедавна в Україні був фіксований сільськогосподарський податок, об'єктом оподаткування яким були земельні угіддя сільськогосподарського призначення, а базою справляння – нормативна грошова оцінка земель [16, с. 329].

З прийняттям Закону України від 28. 12. 2014 р. № 71-VIII “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи” [20] та Закону України “Про державний бюджет України на 2015 рік” [19], єдиний податок з суб'єктів малого підприємництва та фіксований сільськогосподарський податок було об'єднано в одну податкову форму – єдиний податок.

Крім того, якщо до 2015 р. Податковий кодекс України передбачав шість груп платників єдиного податку та одну групу платників фіксованого сільськогосподарського податку, то механізм справляння податку, що об'єднав зазначені дві податкові форми, передбачає чотири групи його платників. З перелічених груп платників оновленого єдиного податку перші три групи – суб'єкти малого підприємництва (табл. 2).

До четвертої групи платників сучасного єдиного податку відповідно до вимог Податкового кодексу України [18], Закону України від 28. 12. 2014 р. № 71-VIII “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи” [20] та Закону України “Про державний бюджет України на 2015 рік” [19] віднесено аграрних товаровиробників, що до 2015 р. були платниками фіксованого сільськогосподарського податку (рис. 2).

Варто зазначити, що сучасний порядок справляння єдиного податку як з суб'єктів малого підприємництва, так і з аграрних підприємств є досконалішим від механізмів справляння єдиного податку та фіксованого сільськогосподарського податку, що функціонували до 2015 р., оскільки ним суттєво спрощено механізми оподаткування малого бізнесу, зменшено кількість груп платників єдиного податку та проіндексовано базу справляння для аграрних підприємств (колишнього фіксованого сільськогосподарського податку), що стали платниками єдиного податку.

В той же час, оновлений порядок нарахування і сплати єдиного податку з суб'єктів малого підприємництва та аграрного бізнесу має суттєві недоліки, основними з яких є:

- необхідність нарахування і сплати платниками єдиного податку кількох інших податків, зборів та внесків (єдиного соціального внеску, військового збору, податку на доходи фізичних осіб з доходів, виплачених у формі дивідендів, тощо);

Таблиця 2.

Основні особливості сучасного механізму справляння в Україні єдиного податку з суб'єктів малого підприємництва I-III груп [18; 19; 20]

Група платників	Умови переходу на єдиний податок	Види діяльності	База справляння	Ставки податку	Особливості нарахування та порядок сплати
I (підприємці)	Виручка за календарний рік не перевищує 300 тис. грн, не використовують працю найманих осіб.	Роздрібна торгівля на ринках та побутові послуги	Доходи в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах	Фіксована (до 10 % від розміру мінімальної заробітної плати (залежно від виду діяльності))	Обов'язкове ведення обліку доходів, щорічна звітність до ДПІ. Сплатується помісячно не пізніше 20 числа поточного місяця.
II (підприємці)	Виручка за календарний рік не перевищує 1,5 млн. грн, середньорічна кількість працюючих – не більше 10 осіб	Послуги, виробництво, торгівля, ресторанне господарство	Доходи в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах	Фіксована (до 20 % від розміру мінімальної заробітної плати (залежно від виду діяльності))	
III (підприємці та юридичні особи)	Виручка за календарний рік не перевищує 20 млн. грн	Без обмежень	Доходи в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах	Для платників ПДВ – 2 %, а для неплательників ПДВ – 4 % від доходів	Обов'язкове ведення обліку доходів (для платників ПДВ і витрат), щоквартальна звітність до ДПІ. Сплатується поквартально не пізніше 50 дня після закінчення звітного кварталу.

Платники	сільгоспвиробники, що не реалізують підакцизні товари, не мають податкової заборгованості, мають сільгоспугіддя та в яких виручка від реалізації сільськогосподарської і іншої власної продукції за попередній звітний рік складає не менше 75 % від загального валового доходу;
Об'єкт справляння	площа сільськогосподарських угідь та земель водного фонду, що перебуває у власності сільськогосподарського товаровиробника або надана йому у користування, у тому числі на умовах оренди;
База справляння	нормативна грошова оцінка сільськогосподарських угідь, з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня звітного року;
Ставки податку встановлені у відсотках від бази справляння у таких розмірах :	- для ріллі, сіножатей і пасовищ більшості видів - 0,45 %; - для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, - 0,27 %; - для багаторічних насаджень (крім розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) - 0,27 %; - для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, - 0,09 %; - для земель водного фонду - 1,35 %; - для ріллі, сіножатей і пасовищ сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті - 3 %;
Порядок обчислення і сплати	- податковий період - календарний рік (платники самостійно обчислюють суму податку щороку на 1 січня і не пізніше 20 лютого поточного року подають до ДПІ декларацію); - сплатується поквартально до 3 дня за звітним кварталом, проте в I та II кварталах – по 10 %, в III кварталі – 50 %, в IV кварталі – 30 % від річної суми єдиного податку; - у разі виявлення в ході перевірки порушення порядку нарахування і сплати єдиного податку платники переходять на загальну систему оподаткування з наступного місяця та за період, в якому виявлено таке порушення, йому нараховуються податки і збори, виходячи із загальних умов оподаткування, а також штрафні санкції; - платники єдиного податку четвертої групи звільнені від сплати податку на прибуток підприємств, податку на додану вартість, податку на майно крім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються для ведення сільськогосподарського товаровиробництва, рентної плати за спеціальне використання води.

Рис. 2. Основні особливості сучасного механізму справляння єдиного податку з суб'єктів аграрного бізнесу в Україні [18; 19; 20]

- можливість майже легальної оптимізації рівня оподаткування через використання механізму єдиного податку крупними фірмами (шляхом створення кількох афілійованих структур);
- звільнення платників єдиного податку четвертої групи від сплати земельного податку за землі сільськогосподарського призначення, внаслідок чого в бюджетах муніципалітетів аграрних регіонів бракує джерел фінансування робіт, пов'язаних з охороною і відновленням земельних ресурсів;
- занижений, порівняно з іншими платниками єдиного податку четвертої групи, рівень податкового навантаження на тепличні комбінати, завдяки визначенню за базу справляння єдиного податку для них нормативної грошової оцінки сільськогосподарських угідь [2; 3; 5; 7; 13, с. 180; 15].

Може здатись, що єдиний податок з суб'єктів малого підприємництва та аграрного бізнесу, завдяки суттєвим недолікам механізму його справляння, повинен бути відмінений. З іншого боку, зазначимо, що запровадження єдиного податку є справді прогресивним кроком у сфері податкового регулювання діяльності суб'єктів малого бізнесу та сільськогосподарських підприємств. Поряд з цим, як переконливо продемонстрували результати дослідження, гострою необхідністю сьогодення є потреба у вирішенні описаних нами проблем механізму справляння зазначеної податкової форми.

Як переконливо демонструють результати проведеного дослідження, практичними шляхами реалізації поставленого завдання повинні бути:

- звільнення платників єдиного податку від сплати єдиного соціального внеску, військового збору та податку на доходи фізичних осіб з доходів, виплачених у формі дивідендів;
- посилення відповідальності платників єдиного податку за проведення операцій, метою яких є оптимізація податкового навантаження таких платників та їх контрагентів;
- зобов'язання платників єдиного податку четвертої групи сплачувати земельний податок за землі сільськогосподарського призначення, забезпечивши при цьому цільове фінансування за рахунок мобілізованих сум земельного податку робіт, пов'язаних з охороною і відновленням земельних ресурсів, або ж запровадження механізму бюджетного перерозподілу частини мобілізованого єдиного податку з суб'єктів агробізнесу на фінансування зазначених робіт;
- запровадження ставки єдиного податку для тепличних комбінатів у розмірі 2 % від їх виручки.

Висновки і перспективи подальших розробок у даному напрямі. Підсумовуючи результати проведеного дослідження, слід відмітити що чинні в Україні порядки справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельних ділянок та єдиного податку з суб'єктів малого підприємництва та аграрного бізнесу,

мають суттєві недоліки, зумовлені, насамперед, надмірними фіскальними та недостатніми регулюючими властивостями зазначених податкових форм.

Порівняння норм Податкового кодексу України стосовно оподаткування нерухомого майна та зарубіжної практики справляння податку на нерухомість переконливо демонструє, що для вирішення значної частини проблем в його адмініструванні доцільно звільнити від оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельних ділянок, квартири з площею до 120 м² та житлові будинки з площею до 250 м², а також передбачити прогресивні ставки податку на нерухомість, розміри яких повинні зростати залежно від площі об'єктів нерухомості та їх кількості.

Крім того, механізм справляння податку на нерухомість в Україні повинен передбачати хоча б короткотермінове звільнення від оподаткування новобудов у сільській місцевості, та споруд, зведених з дотриманням технології раціонального збереження енергії.

Напрямами вдосконалення вітчизняного механізму справляння єдиного податку, як показали результати дослідження, повинні бути звільнення його платників від сплати єдиного соціального внеску, військового збору та податку на доходи фізичних осіб з доходів, виплачених у формі дивідендів, посилення відповідальності платників єдиного податку за проведення операцій, метою яких є оптимізація податкового навантаження таких платників та їх контрагентів, зобов'язання платників єдиного податку четвертої групи сплачувати податок за землі сільськогосподарського призначення, забезпечивши за рахунок цього податку цільове фінансування робіт, пов'язаних з охороною і відновленням земельних ресурсів, або ж запровадження механізму бюджетного перерозподілу частини мобілізованого єдиного податку з суб'єктів агробізнесу на фінансування зазначених робіт, запровадження ставки єдиного податку для тепличних комбінатів у розмірі 2 % від їх виручки.

Подальші наукові дослідження в обраному напрямі досліджень слід присвятити обґрунтуванню оптимальних розмірів ставок податку на нерухомість та моделюванню наслідків запропонованих нами змін до механізмів справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельних ділянок, а також єдиного податку з суб'єктів малого підприємництва та аграрного бізнесу для місцевих бюджетів та платників перелічених податків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. Л. Фінансова думка Заходу в ХХ столітті: Теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів [Текст] / В. Л. Андрущенко – Львів: Кам'янар, 2000. – 303 с.
2. Бережна А. Ю. Податок на нерухомість як потенційне джерело формування місцевих бюджетів [Текст] / А. Ю. Бережна // Науковий вісник будівництва. – 2006. – № 35. – С. 327–329.
3. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2013 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://>

www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitor%20Quat%202013/KV_IV_2013_Monitoring_ukr.pdf.

4. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2010 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitor%20Quat%202010/KV_IV_2010_Monitoring_ukr.pdf.

5. Вишневецький В. П. Оподаткування нерухомості: теорія та зарубіжний досвід [Текст] / В. П. Вишневецький, В. Д. Чекина // Фінанси України. – 2007. – № 11. – С. 43–52.

6. Дема Д. І. Спрощена система оподаткування: реалії та перспективи в Україні. [Текст]. / Д. І. Дема, І. В. Шевчук // Облік і фінанси АПК. – 2011. – № 1 – С. 146–149.

7. Драпиковський О. Тенденції ринку нерухомості України: реалії та прогнози. 2007–2013. [Текст] / О. Драпиковський, В. Шаласів, І. Іванова. – К.: Арт Економі, 2012. – 240 с.

8. Економіст: Тільки в Україні податок на нерухомість знімають з голого квадратного метра. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://eveningkiev.com/article/15689>.

9. Єдиний податок на нерухомість у Франції. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.informjust.ua/text/722>.

10. Заяць В. М. Напрями розвитку системи оподаткування та оцінки нерухомості в Україні [Текст] / В. М. Заяць // Фінанси України. – 2007. – №3. – С. 41–49.

11. Іванов Ю. Б. Альтернативні системи оподаткування. [Текст]. / Ю. Б. Іванов – Харків: Торнадо – 2003. – 517 с.

12. Карлін М. І. Роль податку на нерухомість в соціальній політиці країни з транзитивною економікою [Текст] / М.І. Карлін, Н. М. Бобох. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/9107>.

13. “Кіт у мішку”: яку податкову реформу підготував новий Кабмін Яценюка. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.rbc.ua/ukr/analytics/show/-kot-v-meshke-kakuyunalogovuyu-reformu-podgotovil-novyy-15122014090200>.

14. Лекарь С. І. Світовий досвід у справлянні податку на нерухоме майно [Текст] / С. І. Лекарь // Економіст – 2008. – № 6. – С. 23–27.

15. Луніна І. О. Формування місцевих бюджетів на основі принципу еквівалентності: шлях до ефективної бюджетної системи України [Текст] / І. О. Луніна // Фінанси України – 2010 – №9 – С. 3–12.

16. Непочатенко О. О. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників та шляхи його вдосконалення / О.О. Непочатенко, П. М. Боровик, М. М. Уманець // Сталлий розвиток економіки: Всеукраїнський науково-виробничий журнал – 2013 – № 1(18) – С. 328–333.

17. Непочатенко О. О. Пряме оподаткування суб’єктів малого підприємництва. [Текст]. / О.О. Непочатенко, П.М. Боровик, Б. С. Гузар // Облік і фінанси. – 2013. – № 3. – С. 81–87.

18. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/>.

19. Про державний бюджет України на 2015 рік: Закон України від 28 грудня 2014 року № 80-VIII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=370429>.

20. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон України від 28.12.2014 р. № 71-VIII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19>.

21. Податок на нерухомість: деталі прийнятих змін до Податкового кодексу. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://finbalance.com.ua/news/Podatok-na-nerukhomist-detali-priinyatikh-zmin-do-Podatkovoho-kodeksu>.

22. Синчак В. П. Формування спрощеної системи оподаткування в контексті державної підтримки малого бізнесу та стимулювання зайнятості населення. [Текст]. / В. П. Синчак // Облік і фінанси. – 2012. – № 4 (58). – С. 50–58.

23. Соколовська А. М. Шляхи реформування податкової системи України [Текст] / А. М. Соколовська. – Фінанси України – 2014 – №12 – С. 103–121.

24. Тулуш Л. Д. Особливості формування системи прямого оподаткування аграрного сектору в розвинутих країнах [Текст] / Л. Д. Тулуш, Н. М. Малініна // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2012. – Вип. 1 (6). – С. 124–134.

25. Юрій С. І. Фіскальна і стимулююча ефективність спрощених режимів оподаткування для приватних підприємств. [Текст]. / С. І. Юрій, О. Р. Квасовський // Фінанси України. – 2002. – № 8. – С. 63–70.

26. Юшко С. В. Спрощена система оподаткування юридичних осіб: переваги та ризики застосування. [Текст]. / С.В. Юшко // Економіка України. – 2011. – № 7. – С. 60–71.

УДК 658:330

ГЛУЩЕНКО Л.Д. к.е.н.,

РАТУШНЯК О.Г. к.т.н.

м. Вінниця

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ, ЯК ОПТИМАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. В статті розглянуто наукові підходи до сутності інтеграції. Виявлено принципові відмінності інтеграційних стратегій. Визначені переваги, мотиви та напрямки партнерської взаємодії, що повинні сприяти її поширенню, як інтеграційної стратегії розвитку промислового підприємства.

Ключові слова: інтеграція, інтеграційна стратегія, партнерська взаємодія, розвиток.

Аннотация. В статье рассмотрены научные подходы к сущности интеграции. Выявлено принципиальные отличия интеграционных стратегий. Определены преимущества, мотивы и направления партнерского взаимодействия, которые должны способствовать его распространению, как интеграционной стратегии развития промышленного предприятия.

Ключевые слова: интеграция, интеграционная стратегия, партнерское взаимодействие, развитие.

Abstract. The article describes the essence of scientific approaches to integration. Revealed fundamental differences of integration strategies. The advantages, motives and direction of partnerships, which should facilitate its dissemination as an integration strategy for the development of industrial enterprises.

Key words: integration, integration strategy, partnership, development.

Постановка проблеми. В сучасній світовій та вітчизняній практиці все наочніше проявляється нова

тенденція, пов’язана із інтеграцією різних суб’єктів господарювання, що приводить до зростання їх